VİOP Eksi Bakiyesinde Görev

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi İzmir BAM 13. Hukuk Dairesi	30.10.2025	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/1754	2025/1978	6502 s. TKHK 3, 49, 73, 83, HMK 114, 115, 353, İİK 67

ÖZET

USDTRY pozisyonunda fiyat boşluğuyla teminatı aşan zarar için aracı kurumun bireysel yatırımcıya açtığı itirazın iptali davasında, yatırımcı gerçek kişi olup ticari müşteri sayılmadığından ilişki finansal hizmet sözleşmesi kabul edildi ve tüketici mahkemesi görevli bulundu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/viop-eksi-bakiye-alacaginda-tuketici-mahkemesi-bam-2025-1978/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C.

İZMİR

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

13. HUKUK DAİRESİ

DOSYA NO : 2025/1754

KARAR NO : 2025/1978

KARAR TARİHİ : 30/10/2025

TÜRKMİLLETİADINA

BÖLGEADLİYEMAHKEMESİKARARI

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : AYDIN ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/426

KARAR NO : 2024/645

DAVA TARİHİ : 09/10/2023

KARAR TARİHİ : 05/11/2024

DAVANIN KONUSU : Sermaye Piyasası Kanunundan Kaynaklanan (İtirazın İptali)

DAİRE KARAR TARİHİ : 30/10/2025

KARAR YAZIM TARİHİ : 30/10/2025

Aydın Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 05/11/2024 Tarih ve 2024/426 E. 2024/645 K.sayılı kararının istinaf başvurusu yoluyla incelenmesinin davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine dairemize gönderilen dosya incelendi, dosya içeriğine göre incelenmenin duruşmasız olarak yapılması uygun görülmekle, gereği konuşulup düşünüldü.

İSTEM:

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacı şirketin, sektörün önde gelen kuruluşlardan olduğunu, otuz yılı aşkın bir süredir yatırımcılarına mevzuatlara uygun şekilde ve güven ilişkisi tesis ederek ürün ve hizmet sunduğunu, müvekkil şirketin davalıya 06.12.2017 tarihinde uygunluk testi yapılarak yatırımcıyı tanıma formu düzenlediğini akabinde 09.03.2021 tarihinde Hesap Açılış Sözleşmesi akdedilerek dijital kanallar üzerinden imzalanan güncel sözleşme seti ile Yatırımcı Hesap Sözleşmesinin de mevzuata uygun olarak imzalandığını ve yatırım işlemlerinin yapılmaya başlandığını, 11.07.2012 tarih ve 28704 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ" in 14/1-(b) bendi, işbu tebliğ kapsamında sayılan aracı kuruluşların müşterileri ile çerçeve sözleşme imzalamalarının kanuni bir zorunluluk olarak düzenlemiş olup, bahse konu kanuni zorunluluk gereği müvekkil şirket davalı taraf ile 09.03.2021 tarihli dava konusu alacağa ilişkin sözleşmeyi akdettiğini, işbu sözleşmeye istinaden, müvekkil şirket sair mevzuatlar uyarınca sözleşme süresi boyunca davalı tarafın Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nda gerçekleştirmek istediği işlemlere ve faydalanmak istediği ürün ve hizmetlere aracılık ettiğini, dava konusu işlemin niteliği gereği mevzuat hükümleri uyarınca, müvekkil şirket tarafından yatırımcıya ürün ve hizmet ifa edilmeye başlanmasından önce yatırımcının başlangıç teminatını yatırdığını ....numaralı hesabındaki işlemlerinde, USDTRY çiftinde uzun pozisyondayken ilgili kontratın işlem seansına fiyat boşluğu ile başlaması neticesinde teminat üzeri zarara maruz kaldığını, davalının VİOP teminatı 20.12.2021 tarihli gün sonu itibarıyla 67.947,62 TL, 21.12.2021 tarihli gün sonu itibarıyla ise -160.833,02 TL tutarında oluşmuş olup davalı/borçlunun 20.12.2021 tarihli uzlaşma işlemlerine 30 adet uzun USDTRY pozisyonu ile dahil olduğunu, 14.759,23 TL tutarında uzlaşma kârı elde ettiğininin tespit edildiğini, nitekim davalı/borçlu 30 adet uzun açık pozisyonunu 21.12.2021 tarihinde saat 09:32:37'de bizzat kendisine ait .... kullanıcı kodu ve şifresi üzerinden 12,00 TL fiyat seviyesinden, 228.792,00 TL tutarındaki işlemi zararı ile kapattığını, davalının yatırım tercihlerinden kaynaklanan sebeplerle 09.03.2021 imza tarihli sözleşme kapsamında, davalı teminat tutarının üzerinde zarar ettiğini ve işbu zarar müvekkil şirkete sirayet ettiğinden müvekkil şirket nezdinde zarar doğduğunu akabinde oluşan zarara binaen davalı ile yapılan görüşmeler neticesinde bakiye borcun, tasfiyesi

için anlaşmaya çalışılmış ancak müspet sonuç alınamadığı gibi herhangi bir ödeme de yapılmadığını, ödeme yapılmaması akabinde hukuki yollara başvurulmasının zaruri hale geldiğini Kuşadası İcra Müdürlüğünün 2022/5378 E. Sayılı dosyası marifetiyle ilamsız icra takibi başlatıldığını, müvekkil şirket ile davalı arasında akdedilen 09.03.2021 imza tarihli sözleşmenin Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası (VİOP)'na ilişkin olduğunu ,yatırımcının piyasa koşullarından dolayı teminatından daha fazla zarara uğraması halinde söz konusu zarar yatırımcıdan talep edilemez." hükmü, somut olay nezdinde müvekkil şirket ile davalı taraf arasında VİOP işlemlere yönelik olarak akdedilen sözleşmeyi kapsamadığını tüm bu açıklamalar doğrultusunda, davalı tarafın sözleşmeye aykırı davrandığını ve Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası nezdinde teminat tutarının üzerinde bir zarara uğramakla müvekkil şirketi de zarara uğratmış olduğu hususları izahtan vareste olduğundan, davalı tarafça müvekkil şirketin uğramış olduğu zararın tazmin edilmesi gerektiğinin açıkça ortada olduğunu bu sebeplerle; Kuşadası İcra Müdürlüğü'nün 2022/5378 E. sayılı dosyası ile başlatılan icra takibine yapılan itirazın iptali ile takibin takip talebindeki şartlarla devamı ile davalının %20 icra inkar tazminatına mahkum edilmesini, her türlü yargılama gideri, harç ve vekalet ücretinin davalı taraf üzerine bırakılmasına karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

CEVAP:

Davalı vekili cevap dilekçesinde özetle;davanın reddini savunmuştur.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI ÖZETİ:

İlk derece mahkemesince "...Somut olayda davacı şirket ile davalı arasında Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Sözleşmesi imzalanmış olup davacı şirket, davalının teminatın üstünde zarar etmiş olması ve işbu zararın davacı şirketin de hukuki sorumluluğunu doğurarak zarara uğramasına sebebiyet vermesi nedeniyle bu zararın davalıdan tahsiline yönelik itirazın iptali isteminde bulunmuştur. Dosyadaki belgeler incelendiğinde sözleşmede davalının gerçek kişi olduğu, "kurumsal müşteri", "ticari müşteri" vb ibarelere yer verilmediği anlaşılmaktadır. Sözleşmeye konu işlem hacmi ve dava değeri dikkate alındığında taraflar arasındaki ilişki 6502 sayılı Yasanın 3/(1)-k ve 49. maddeleri uyarınca finansal hizmet sözleşmesi niteliğinde olup davalının dava konusu finansal hizmet işleminde ticari ve meslek amaçla hareket ettiğine dair kayda rastlanmadığı anlaşılmakla davaya bakmakla tüketici mahkemesi görevlidir. Nitekim Yargıtay 11.Hukuk Dairesi'nin 01.11.2016 tarih 2016/11909 Esas 2016/8559 Karar sayılı kararı ve Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 21. HD'nin 08.09.2022 tarih 2021/1330 E, 2022/1002 K sayılı kararı, İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 11. HD'nin nin 31.01.2024 tarih 2023/2123 E, 2024/208 K sayılı kararı da bu yönde olmakla aşağıdaki hüküm kurulmuştur. Davanın görev dava şartı yokluğundan HMK md 114/1-c ve 115/2 uyarınca usulden reddine, görevli ve yetkili mahkemenin Kuşadası Asliye Hukuk Mahkemesi (Tüketici Mahkemesi sıfatıyla) olduğunun tespitine,..." ifadelerini içeren gerekçelerle davanın usulden reddine karar vermiştir.

İSTİNAF TALEBİNDE BULUNAN:

Davacı vekili istinaf talebinde bulunmuştur.

İSTİNAF NEDENLERİ:

Davacı vekili istinaf başvurusunda özetle; davalı şirket tarafından davacıya 06.12.2017 tarihinde uygunluk testi yapılarak yatırımcıyı tanıma formu düzenlendiğini, davacının yatırım tercihlerinden kaynaklanan sebeplerle 09.03.2021 imza tarihli sözleşme kapsamında, davacının teminat tutarının üzerinde zarar ettiğini, işbu zarar davacı şirkete sirayet ettiğinden davacı şirket nezdinde zarar doğduğunu, akabinde oluşan zarara binaen davacı ile yapılan görüşmeler neticesinde bakiye borcun tasfiyesi için anlaşmaya çalışıldığını, ancak sonuç alınamadığını, Kuşadası İcra Müdürlüğü 2022/5378 sayılı dosyası marifetiyle ilamsız icra takibi başlatıldığını, başlatılan takibe davalı tarafça itiraz edildiğini, tüm bu işlemlerin davalı tarafından tüketici amacıyla bağdaşmadığını, ticari amaç güdülerek gerçekleştirildiğini, görevli mahkemenin Asliye Ticaret Mahkemeleri olduğunu, yerel mahkemece verilen görevsizlik kararının kaldırılarak Aydın Asliye Ticaret Mahkemesinin görevli olduğunu karar verilmesini, davalı tarafından fiziken el yazısı ile doldurulan uygunluk testi dahi davalının ticari boyutta yatırım amacıyla işlem yaptığını ortaya koyduğunu, davaya bakmakla görevli mahkemenin Asliye Ticaret Mahkemesi olduğunu belirterek bu yönde karar verilmesini talep etmiştir.

GEREKÇE:

Dava; İİK 67. Maddesine dayalı olarak açılan itirazın iptali istemine ilişkindir.

Davacı tarafça Kuşadası Nöbetçi Asliye Ticaret Mahkemesi Başkanlığına hitaben yazılan dilekçe ile dava açılmış olup, Kuşadası Asliye 3. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından Ticaret Mahkemesi Sıfatıyla dosya üzerinde yapılan incelemede, uyuşmazlığın çözümünde Asliye Ticaret Mahkemesinin görevli olduğu gerekçesiyle 6100 sayılı HMK 114/ 1-c 115 /2 maddeleri gereğince dava şartı yokluğu nedeni ile davanın usulden reddine ve davaya bakmaya Aydın Ticaret Mahkemesinin görevli olduğuna dair karar verilmiştir.

Aydın Ticaret Mahkemesinin 2024/426 esas sayılı sırasına kaydedilen dava dosyasında davacı şirket ile davalı arasında vadeli işlem ve opsiyon borsası sözleşmesi imzalandığını, davacı şirketin davalının teminat üstünde zarar etmiş olması ve bu zararın davacı şirketin de hukuki sorumluğunu doğurarak zarara uğramasına sebebiyet vermesi sebebi ile bu zararın tahsiline yönelik icra takibinde bulunduğu dosyadaki belgeler incelendiğinde davalının gerçek kişi olduğu, "kurumsal müşteri" "ticari müşteri " gibi bir ibareye yer verilmediği sözleşmeye konu işlem hacmi ve dava değeri dikkate alındığında taraflar arasındaki ilişkinin 6502 sayılı yasa 3/(1)-k ve 49. maddeleri uyarınca finansal hizmet sözleşmesi niteliğinde olup davalının finansal hizmet işleminde ticari ve mesleki amaçla hareket ettiğine dair bir kayda rastlanmadığından davaya bakmakla tüketici mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesi ile davanın görev dava şartı yokluğundan usulden reddine görevli ve yetkili mahkemenin Kuşadası Asliye Hukuk Mahkemesi (Tüketici Mahkemesi Sıfatıyla) olduğuna dair karar verilmiştir.

Kuşadası İcra Müdürlüğünün 2022/5378 takip sayılı dosyasında alacaklının ....A.Ş. Borçlunun .... olduğu, 136.528,07 TL toplam alacak üzerinden ilamsız icra takibi başlatıldığı borç sebebi olarak ... nolu hesapta VİOP USD Long pazisyon zararı olarak belirtildiği görülmüştür.
28.11.2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan ve 28.05.2014 tarihinde yürürlüğe giren 6502 sayılı

“Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun" (TKHK) 2. maddesinde Kanunun kapsamı “Bu Kanun, her türlü tüketici işlemi ile tüketiciye yönelik uygulamaları kapsar” şeklinde açıklanmıştır. Kanunun “tanımlar” başlıklı 3. maddesinin (l) bendinde ise tüketici işlemi, “Mal veya hizmet piyasalarında kamu tüzel kişileri de dahil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla hareket eden veya onun adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiler ile tüketiciler arasında kurulan, eser, taşıma, simsarlık, sigorta, vekalet, bankacılık ve benzeri sözleşmeler de dahil olmak üzere her türlü sözleşme ve hukuki işlemi ifade eder” biçiminde tanımlanmıştır.

6502 Sayılı Yasanın "Diğer Tüketici Sözleşmeleri" başlıklı 5. bölümünde yer alan 49.maddesi, "Finansal hizmetlere ilişkin mesafeli sözleşmeler" başlığını taşımaktadır. Bu maddenin 1. fıkrasına göre finansal hizmetler, her türlü banka hizmeti, kredi, sigorta, bireysel emeklilik, yatırım ve ödeme ile ilgili hizmetleri ifade eder. Finansal hizmetlere ilişkin mesafeli sözleşme ise, finansal hizmetlerin uzaktan pazarlanmasına yönelik olarak oluşturulmuş bir sistem çerçevesinde, sağlayıcı ile tüketici arasında uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle kurulan sözleşmelerdir.

6502 sayılı TKHK'nın 73. maddesi uyarınca tüketici işlemleri ile tüketiciye yönelik uygulamalardan doğacak uyuşmazlıklara ilişkin davalarda tüketici mahkemesi görevli kılınmıştır. Bunun yanında Kanunun 83. maddesinde de taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu işlemler ile ilgili diğer kanunlarda düzenleme olmasının, bu işlemin tüketici işlemi sayılmasını ve bu Kanunun görev ve yetkiye ilişkin hükümlerinin uygulanmasını engellemeyeceği belirtilmiştir.

Bütün bu hükümler birlikte değerlendirildiğinde, taraflar arasındaki ilişkinin, tüketici işlemi kapsamında kaldığı ve bu ilişkiden kaynaklanan uyuşmazlıklarda Tüketici Mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Tüm dosya kapsamına göre davacı tarafça davalı ile imzalanan çerçeve sözleme kapsamında davalının teminat tutarının üzerinde zarar etmiş olması ve bu zararın davacıya da sirayet etmesi sebebi ile şirket nezdinde doğan zararın davalıdan tahsili istemi ile başlatılan icra takibine vaki itiraz üzerine açılan itirazın iptali talepli davada davacının 6502 yasa kapsamında tüketici, davalının ise hizmet sunan olduğu, uyuşmazlığın 6502 SY 3, 49 ve 73. Maddeleri gereğince tüketici uyuşmazlığı olduğu ve uyuşmazlığa bakmaya tüketici mahkemelerinin görevli olduğu bu sebeple Aydın Asliye Ticaret Mahkemesi kararının usul ve yasaya uygun olduğu anlaşılmakla davacı tarafın istinaf talebinin reddine dair karar verilmesi gerekmiştir.(Yargıtay HGK 2017/11-2348E-2019/82K)

Yukarıda açıklanan nedenlerle, dosya içeriğine, toplanan delillere, hükmün dayandığı yasal ve hukuksal gerekçeye, delillerinde takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, kararın usul ve yasaya uygun olduğu, davacı vekilinin istinaf başvuru nedenlerinin yerinde olmadığı, kararda kamu düzenine aykırı bir yön de bulunmadığı anlaşılmakla, HMK'nın 353/1-b-1 maddesi uyarınca davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Aydın Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 05/11/2024 Tarih ve 2024/426 E. 2024/645 K.sayılı kararının usul ve yasaya uygun olduğundan davacı vekilinin istinaf isteminin 6100 sayılı HMK

353/(1)-b-1 maddesi uyarınca ESASTAN REDDİNE,

2-İstinaf talebinde bulunan davacı taraftan alınması gereken harç maktu harç olup peşin alındığından bu hususta karar verilmesine yer olmadığına,

3-İstinaf yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına,
Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/(1)-a maddesi gereğince kesin olmak üzere 30/10/2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.